

Магістр 2 курсу
факультету обліку і аудиту ХНЕУ

ОБҐРУНТУВАННЯ МЕТОДИКИ СКЛАДАННЯ ЗВІТУ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Розглянуто нормативно-правову базу складання Звіту про рух грошових коштів (форма № 3), особливості заповнення Звіту про рух грошових коштів (форма № 3) прямим методом, досліджено методику складання Звіту про рух грошових коштів (форма № 3).

Аннотация. Рассмотрены нормативно-правовая база составления Отчета о движении денежных средств (форма № 3), особенности заполнения Отчета о движении денежных средств (форма № 3) прямым методом, исследована методика составления Отчета о движении денежных средств (форма № 3).

Annotation. Legal framework of drawing up the Cash Flow Statement (the form No. 3), as well as the particularities of the the Cash Flow Statement (the form No. 3) filling by direct method are considered, the methods of drawing up the Cash Flow Statement (the form No. 3) are researched.

Ключові слова: Звіт про рух грошових коштів, рух грошових коштів, операційна діяльність, фінансова діяльність, інвестиційна діяльність, прямий метод складання Звіту про рух грошових коштів.

Звіт про рух грошових коштів надає інформацію про надходження грошових коштів на підприємство і про витрачання грошових коштів підприємством у розрізі видів діяльності: операційної, інвестиційної та фінансової [1, п. 6]. За інформацією зі Звіту про рух грошових коштів можна встановити, з яких джерел грошові кошти надходять на підприємство та з якою метою вони використовуються підприємством, і на підставі проведеного аналізу зробити висновок про ефективність діяльності підприємства. До 2010 року розділ I Звіту про рух грошових коштів заповнювався із застосуванням непрямого методу, який передбачав коригування чистого прибутку (збитку) підприємства на зміни у негрошових статтях Балансу і Звіту про фінансові результати [2, с. 20]. З 2010 року розділ I Звіту про рух грошових коштів, як й інші розділи, заповнюється прямим методом, який передбачає використання даних щодо дебетових або кредитових оборотів рахунків грошових коштів із іншими рахунками бухгалтерського обліку [2, с. 20]. Тому актуальність теми дослідження обумовлюється важливістю показників Звіту про рух грошових коштів для аналізу господарської діяльності підприємства та потребою проаналізувати методику його складання відповідно до внесених змін у порядок його складання [3, с. 29].

Порядок складання Звіту про рух грошових коштів регламентується П(С)БО № 4 "Звіт про рух грошових коштів", затвердженим Наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 року № 87 (зі змінами та доповненнями). Як вже зазначалося, у П(С)БО № 4 були внесені зміни Наказом Міністерства фінансів України № 382 від 10 червня 2010 року, згідно з якими з 2010 року розділ I Звіту про рух грошових коштів заповнюється прямим методом.

Методологію складання фінансової звітності, зокрема й складання Звіту про рух грошових коштів, досліджували у своїх працях такі вчені: Береза Л. С., Бутинець Ф. Ф., Буфатіна І. В., Ватуля І. Д., Верига Ю. А., В. Владимірова, Т. Войтенко, Гливенко В. В., Голов С. Ф., Зорін Г. Г., Зоріна В. Н., Лень В. С., Осадча Т. С., Пархоменко В. М., Скотникова Л. Т., Цал-Цалко Ю. С., Чижевська Л. В., Шевченко З. М. та ін.

Але у цих публікаціях недостатньо уваги приділяється методиці заповнення Звіту про рух грошових коштів прямим методом відповідно до нової редакції П(С)БО № 4.

Метою дослідження є пошук пропозицій щодо методики складання Звіту про рух грошових коштів (форма № 3).

Завданнями дослідження є аналіз нормативно-правової бази складання Звіту про рух грошових коштів, змін у нормативно-правовій базі, які сталися в 2010 році, розгляд існуючих рекомендацій стосовно заповнення Звіту про рух грошових коштів прямим методом, запропонування методики складання Звіту про рух грошових коштів відповідно до останньої редакції П(С)БО № 4.

Об'єктом дослідження є Звіт про рух грошових коштів.

Предметом дослідження є порядок заповнення Звіту про рух грошових коштів прямим методом відповідно до П(С)БО № 4.

На підставі аналізу нормативно-правової бази заповнення Звіту про рух грошових коштів, наукових публікацій щодо цієї теми можна запропонувати таку методику складання даного Звіту.

Для обліку надходжень грошових коштів на підприємство можна використати відомість, форма якої наведена в табл. 1.

Таблица 1

Відомість для обліку надходжень грошових коштів на підприємство

У дебет рахунків 30, 31, інших рахунків обліку грошових коштів з кредиту рахунків

Рядок Звіту про рух грошових коштів	ряд. 010			(інші рядки Звіту про рух грошових коштів)			Разом
	30	31	(інші рахунки грошових коштів)	30	31	(інші рахунки грошових коштів)	
У дебет рахунків							
3 кредиту рахунків							
361							
(інші рахунки, із якими за дебетом кореспондують рахунки грошових коштів)							
Разом за рахунками							
Разом за рядком							
Значення у формі 3							

Для обліку витрачання грошових коштів підприємством можна використати відомості, варіанти форм яких наведені в табл. 2 і 3. У цих відомостях зібрана кореспонденція рахунків з надходження та витрачання грошових коштів у розрізі рядків Звіту про рух грошових коштів. У варіанті відомості, наведеному в табл. 2, спочатку вказується номер рядка Звіту про рух грошових коштів, потім – номери рахунків, які за дебетом кореспондують рахунками грошових коштів, у варіанті, наведеному в табл. 3, спочатку вказуються кореспондуючі рахунки, в останньому стовбці таблиці вказується, до якого рядка Звіту про рух грошових коштів піде отримана сума за рядком відомості.

Ці відомості дають змогу підприємству отримувати інформацію про суми, які необхідно відобразити в кожному з рядків Звіту про рух грошових коштів та про кореспонденції рахунків з надходження та витрачання грошових коштів, тобто кореспонденції рахунків грошових коштів з іншими рахунками, з яких ці суми були отримані.

Таблиця 2

Варіант відомості для обліку витрачання грошових коштів
(за рядками Звіту про рух грошових коштів)

3 кредиту рахунків 30, 31, інших рахунків обліку грошових коштів у дебет рахунків

Рядок Звіту про рух грошових коштів	Рахунок, який кореспондує з рахунком обліку грошових коштів	Рахунок обліку грошових коштів		(інші рахунки грошових коштів)	Разом за рахунками	Разом за рядком	Значення у формі 3
		30	31				
ряд. 090	631						
	(інші рахунки)						
(інші рядки Звіту про рух грошових коштів)							
Разом							

Таблиця 3

Варіант відомості для обліку витрачання грошових коштів
(за рахунками, які кореспондують з рахунками грошових коштів)

3 кредиту рахунків 301, 311, інших рахунків грошових коштів у дебет рахунків

Рахунок обліку грошових коштів	30	31	(інші рахунки грошових коштів)	Разом	Рядок Звіту про рух грошових коштів
631					ряд. 090
(інші рахунки, із якими за кредитом)					(інші рядки Звіту про рух грошових коштів)

кореспондують рахунки грошових коштів)					
Разом					

За результатами проведеного дослідження були сформовані відомості з метою поліпшення складання Звіту про рух грошових коштів.

Відомості для поліпшення складання Звіту про рух грошових коштів, які описані у цій статті, можуть бути змінені або доповнені з урахуванням потреб конкретного підприємства, оскільки на кожному підприємстві існує своя система облікових реєстрів, можуть відкриватися свої субрахунки третього та четвертого порядків.

Наук. керівн. Безкоровайна Л. В.

Література: 1. Звіт про рух грошових коштів : Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4, затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999 р. № 87 зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0398-99>. 2. Пархоменко В. Подання інформації про рух грошових коштів / Пархоменко В. // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – № 8. – С. 20–22. 3. Войтенко Т. Отчет о движении денежных средств: Составляем прямым методом / Войтенко Т. // Налоги и бухгалтерский учет. – 2011. – № 9. – С. 24–34. 4. Владимирова В. Отчет о движении денежных средств: новая форма / Владимирова В. // Главбух. – 2010. – № 26. – С. 12–14.